

Državni izpitni center

M 0 7 1 5 6 1 1 2

SPOMLADANSKI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 6. junij 2007

SPLOŠNA MATURA

1. IKONOGRAFIJA

- A) 1 akt, 2 portret, 3 žanr, 4 tihožitje, 5 krajina
Pet navedb za 1 točko
- B) Odgovor: Upodabljanje prizorov iz vsakdanjega življenja ljudi. V prizorih praviloma nastopajo anonimni, le s stanovsko pripadnostjo zaznamovani protagonisti, ki so običajno predstavljeni pri vsakdanjih dejavnostih, značilnih opravilih, stanovskih navadah itd. Barok, realizem.
1 točka
- C) Odgovor: Gre za upodobitev vesele družbe pri kartanju in pijači, vključen je moralistični motiv goljufa, osebe so portretno zaznamovane, vključen pa je tudi slikarjev avtoportret ...
1 točka
- D) Odgovor: prizori dela na polju (oranje, setev, žetev, trgateg) in prizori iz življenja plemstva (lov s sokoli, lov na jelena ali divjega prašiča, gostije, zabave).
Dve navedbi za 1 točko
- E) Odgovor: zaradi prepričanja, da je telo grešno, nečisto, podvrženo oblasti hudiča, da je v nasprotju z dušo grdo in pohujšljivo ...
1 točka
- F) Slika 10 – Afrodita ali Venera, slika 11 – Bakh ali Dioniz.
Obe navedbi za 1 točko

2. ANTIČNA ARHITEKTURA

- A) Megaron; enoprostoren arhitekturni tip pravokotnega tlorisa, dvokapna streha, v notranjščini ognjišče ali prestol (kraljevi megaron), pred vhodom lahko dva stebra, ki podpirata streho ...
Oba odgovora za 1 točko
- B) Dorski stebni red; steber nima baze, kapitel je sestavljen iz ehinusa in abakusa, žlebiči oziroma kanelire debela se neposredno stikajo, nad arhitravom je kiparsko obdelano zaporedje metop in triglifov.
1 točka
- C) Panteon; preddverje s 16 monolitnimi stebri, cela okroglega tlorisa zaobjame celoten notranji prostor, kasetirana kupola z okulusom (en sam svetlobni vir).
1 točka
- D) Rimski amfiteater, namenjen gladiatorskim bojem (pomorskim bitkam, zabavi); dorski, jonski in korintski stebni red.
Oba odgovora za 1 točko
- E) Trgovanju, menjavi, sojenju, upravnim namenom.
1 točka
- F) Pravokotna stavba, razdeljena na tri (ali več) ladje, ladje ločijo stebri, odprto leseno ostrešje, apsida (polkrožni zaključek), svetlobno ali bazilikalno nadstropje – glavna ladja je višja od stranskih ...
Tri navedbe za 1 točko

3. PREPOZNAVANJE UMETNOSTNOZGODOVINSKEGA OBDOBJA – SLOG IN IKONOGRAFIJA

- A) Zgodnjekrščanska oziroma starokrščanska umetnost, 2.–7. st. *Oba odgovora za 1 točko*
- B) Katakombe; freska. *Oba odgovora za 1 točko*
- C) Kristus dobri pastir, Adam in Eva ob drevesu spoznanja, oranta, Jona počiva pod bučnim grmom, Mojzes izbije vodo iz skale. *Oba odgovora za 1 točko*
- D) Sarkofag; relief. *Obe navedbi za 1 točko*
- E) Narativni prizori so poenostavljeni in okleščeni na bistvene pripovedne elemente, poudarjena je simbolična narava prizorov, motivi izvirajo iz Svetega pisma, antični motivi dobijo krščanski pomen, uveljavijo se novi krščanski simboli, poudarjena je dekorativna vrednost ornamenta, ki ima tudi simboličen pomen ... *Štiri navedbe za 1 točko*
- F) Križ, Kristusov monogram, vinska trta, jagnje, golob, pav, riba, palma ... Križ je simbol krščanstva, prave vere, Kristusa; Kristusov monogram je simbol Kristusa, vinska trta je simbol evharistije (tudi simbol Kristusa), palma je simbol raja, zmagoslavja krščanske vere ali simbol mučeništva, jagnje z nimbom je simbol Kristusa, golob simbolizira Svetega Duha, pav pomeni večno življenje, riba je simbol Kristusa oziroma prave vere ... *Tri navedbe za 1 točko*

4. PREPOZNAVANJE UMETNIKA

- A) Giotto; gotika, pozni srednji vek. *1 točka*
- B) Uveljavljanje realizma, postavitve oseb v prostor, čustveni izrazi na obrazih upodobljenecv, zanimanje za psihologizacijo obrazov, narativnost upodobitev, bogastvo barv ... *Štiri navedbe za 1 točko*
- C) Sv. Frančišek; Assisi. *1 točka*
- D) Slika 2 – Vstali Kristus in Marija Magdalena oziroma »Ne dotikaj se me« (»Noli me tangere«), slika 3 – srečanje pri zlatih vratih, slika 4 – darovanje v templju, slika 5 – Judovo izdajstvo oz. Jezusa primejo, slika 6 – objokovanje. *Štiri navedbe za 1 točko*
- E) Ustrezna vsebinska predstavitev motiva. *1 točka*
- F) Zvonik katedrale v Firencah. *1 točka*
- Zaradi napačnega oštevilčenja slike v izpitni poli, se kot pravilni priznajo vsi odgovori (tudi nerešeni) pri tem vprašanju.

5. PREPOZNAVANJE SLOGOVNEGA OBDOBJA

- A) Renesansa. *1 točka*
- B) Slika 1 Mestna hiša v Mariboru,
slika 2 Grad v Brežicah,
slika 3 Grad Krumperk,
slika 4 Porta della Muda (Vrata Muda, Mestna vrata) v Kopru. *Tri navedbe za 1 točko*
- C) Simetrične tlorisne zasnove, pogost centralni tloris, čisti arhitekturni volumni, uporaba načela idealnih proporcev, zgledovanje po antični arhitekturi, klasični arhitekturni elementi, antične dekorativne oblike, harmonično stapljanje funkcionalnih in dekorativnih značilnosti ... *Tri navedbe za 1 točko*
- D) Osbald Kittel. *1 točka*
- E) Realistično upodabljanje, klasični proporci, anatomsko pravilnost telesa, kompozicijska uravnoteženost, umirjenost ... *Tri navedbe za 1 točko*
- F) Gotika, barok. *Obe navedbi za 1 točko*

6. BAROČNI PORTRET

- A) Reprezentančni: 1, 2, 3, 6, 8. *1 točka*
- B) Gian Lorenzo Bernini; izjemno virtuozna obdelava marmorja, slikovitost, prefinjenost, razgibanost, notranja napetost, psihološka pretanjenost, živost portretirancev. *Ime avtorja in dve navedeni značilnosti za 1 točko*
- C) Skupinski portret, Holandska, naročnik: meščanski razred, dokument blaginje, poklicne uspešnosti. *Tri navedbe za 1 točko*
- D) Kompozicijska inovativnost, izvirna nočna osvetlitev, posebno razumevanje svetlobe, dramska napetost ... *Tri navedbe za 1 točko*
- E) 1 – Rubens, 2 – Rembrandt, 6 – Velazquez *Dve navedbi za 1 točko*
- F) Slikar oblikuje iluzijo prostora, ki se odpira v globino in h gledalcu (odprta vrata z upodobitvijo kraljevega zakladnika, zrcalo s podobo kraljevskega para). Celoto dodatno zaplete še s postavitvijo slikarskega platna ... *Dve navedbi za 1 točko*

7. POZNAVANJE SLIKARSKIH SMERI 19. STOLETJA

- A) Romantika: 10, 12, 15; realizem: 7, 8, 13; impresionizem: 9, 11, 14.
Šest pravih odgovorov 1 točka, devet pravih 2 točki
- B) Slikarji krajino idealizirajo, povečujejo, je medij za izražanje človekovega odnosa do sveta, njegovega čustvenega doživljanja, v njej najdejo metafizične razsežnosti, elementi krajine imajo simbolni pomen ...
Dve navedbi za 1 točko
- C) Manjši formati slik, skice kot predpriprave ni več, barvna skala postane svetlejša, črne skorajda ne uporabljajo, slike so polne svetlobe in luči, slikarji se osredotočijo na migotanje zraka, svetlobe; upodabljanje atmosfere, atmosferskih učinkov.
Tri navedbe za 1 točko
- D) Slika je alegorični prikaz pomembnega zgodovinskega dejanja. Je odraz dogajanja v revoluciji leta 1830, ko je bil »ustoličen« meščanski kralj Ludvik Filip in razširjena volilna pravica za srednji sloj. Pod zastavo Svobode (dekleta) so združeni vsi trije sloji: meščanstvo, delavstvo, kmetje, ki gredo prek barikad v boj za boljše življenje. Zavedajo se, da lahko sami odločajo o osebni svobodi in izkoriščanju ter si izbojujejo svoje pravice za boljše življenje.
1 točka
- E) Nova barvna skala s prevladujočimi temnimi, rjavo-črnimi toni, nov motivni svet: kmet, delavec, mesto; slikanje resničnosti brez razkazovanja čustev ...
Dve navedbi za 1 točko

8. PREPOZNAVANJE UMETNIKA

- A) Auguste Rodin, postimpresionizem, druga polovica 19. stol.
Obe navedbi za 1 točko
- B) Klesanje marmorja, vlivanje v bron, modeliranje.
Tri navedbe za 1 točko
- C) Naturalizem upodobitev, izjemen občutek za material; kontrast med natančno oblikovanimi in grobo končanimi deli upodobitev; občutek, da se figure izvijajo oziroma rojevajo iz materiala; bogastvo simbolne govorice; nove interpretacije tradicionalnih motivov ...
Tri navedbe za 1 točko
- D) Antonio Canova je v kiparstvu uveljavil neoklasicistični estetski kanon, ki se kaže v plastičnem oblikovanju in v natančni proporcionalni obravnavi figur, v jasni oziroma pretehtani kompoziciji; zglajen marmor ...
Tri navedbe za 1 točko
- E) Vrata pekla; na podlagi Dantejeve Božanske komedije.
Obe navedbi za 1 točko
- F) To je upodobitev meščanov francoskega mesta Callais, ki so se žrtvovali ob angleškem obleganju mesta; vsak s svojo držo in postavitvijo zgovorno izpričuje svoje duševno stanje ...
1 točka

9. ARHITEKTURA 20. STOLETJA NA SLOVENSKEM

- A) Maks Fabiani, secesija.
Obe navedbi za 1 točko
- B) Slika 5;
značilna barvna skala, ki aludira na trobojnico in ornamentika, ki izhaja iz zakladnice slovenskega ljudskega ornamenta: stiliziran nageljnov cvet na pročelju Zadružne gospodarske banke.
Obe navedbi za 1 točko
- C) Ureditev Vegove ulice, ureditev vodne poti v Ljubljani, ureditev južnega trga, načrt za Bežigrad, Nuk, Žale, Tromostovje itd.
Dve navedbi za 1 točko
- D) Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani.
Notranjščina je izvedena v črnem podpeškem marmorju. Stopnišče simbolično ponazarja arhitektovo misel. »Iz mraka neznanja v svetlobo učenosti«.
Obe navedbi za 1 točko
- E) Edvard Ravnikar; osredotočenost istovrstnih dejavnosti v posameznih mestnih območjih, prosto postavljanje uličnih blokov v stavbno mrežo, ravne, izčiščene geometrijske linije ...
Tri navedbe za 1 točko
- F) Prosti, odprto oblikovani tloris, ravna streha, gladko obdelani stavbni kubus, ki oblikujejo abstraktno kompozicijo, sestavljanje vodoravnih in navpičnih linij.
Funkcionalizem.
Tri navedbe za 1 točko